

INAUGURACIÓ DE LA NOVA SEU DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Des del 22 d'abril, la Diputació de Barcelona disposa d'una nova residència. La clau d'aquest trasllat ha estat la voluntat política de la Corporació —ja manifestada pel seu president, Antoni Dalmau, en el moment de prendre possessió del càrrec, el 8 de juny de 1983— de deixar el Palau de la Generalitat a l'entera disposició de la primera institució del nostre país.

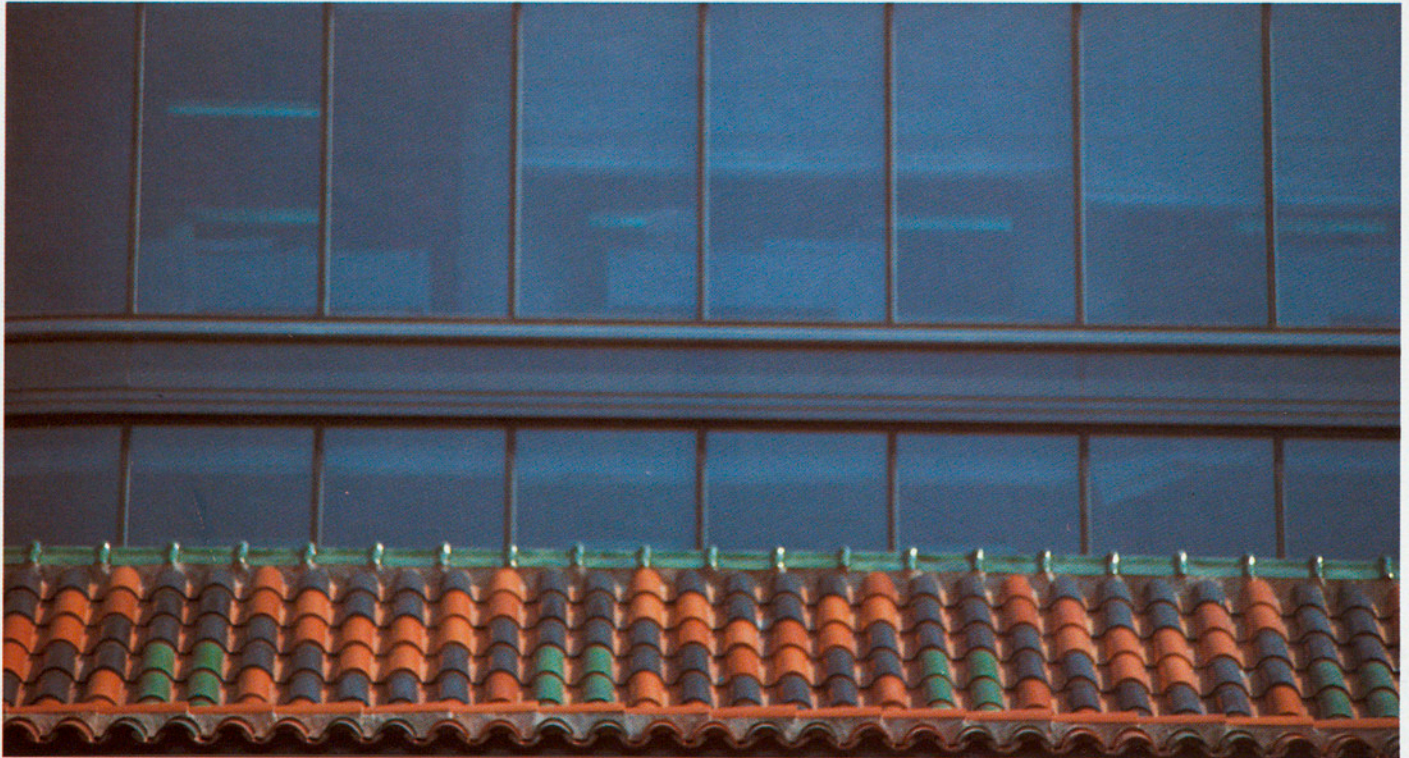
L'acte d'inauguració del nou domicili de la Diputació fou presidit pel comte de Barcelona, Joan de Borbó, i hi assistiren personalitats del món polític, cultural i econòmic, entre les quals cal destacar la del MH President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol.

Els dos edificis que acullen els serveis centrals de la Diputació de Barcelona —el xalet de Puig i Cadafalch i la construcció nova que s'hi alça al darrere, obra de Correa, Milà, Garrido, Milà, i Ribas, arquitectes, i Ibáñez, enginyer— ja han merescut un llarg tractament en altres publicacions i han estat igualment objecte de l'actualitat pública. És per això que l'ARREL, que en aquest número vol limitar-se a deixar constància de l'acte inaugural, reproduïx el discurs que el president de la Diputació de Barcelona pronuncià en aquella diada ja històrica del 22 d'abril de 1987.

«Que les meves primeres paraules d'aquest vespre siguin de benvinguda a tots els que ens heu volgut acompanyar en aquests actes d'inauguració de la nova seu de la Diputació de Barcelona. En primer lloc, naturalment, a Sa Altesa Reial Joan de Borbó, comte de Barcelona, que ens honora amb la seva presència i que presidint-nos confereix a la nostra celebració una significació transcendent i històrica. Una vegada més, Senyor, havent acceptat de bon grat d'acompanyar-nos en un moment tan memorable per a la institució que presideixo, els vostres sentiments d'afecte i estima sincera per Barcelona i Catalunya es tornen a posar de manifest. Una vegada més, Senyor, ens sentim orgullosos de comptar amb la companyia sempre desitjada d'un tan digne representant de la Casa Reial i, si m'ho

permeteu, d'una persona que per a diverses generacions d'espanyols va significar durant llargs anys un símbol de la vinculació necessària entre un poble i una institució que aspiraven a retrobar-se en un marc polític democràtic.

També voldria agrair la presència de les autoritats polítiques de Catalunya, encapçalades pel Molt Honorable President de la Generalitat i de tantes persones i representacions que, en algun cas des de molt lluny, s'han vingut a sumar a la nostra alegria pel fet d'inaugurar avui aquesta casa. La nostra salutació també s'adreça als qui, tot i voler-nos acompanyar, no han pogut assistir en aquesta sessió. És el cas, entre d'altres, del qui fou president de la Generalitat i president de la Diputació, el Molt Honorable senyor Josep Tarra-

dellas, encara convalescent de la seva malaltia, que aquest matí he tingut ocasió de saludar personalment i que m'ha demanat d'excusar la seva assistència. Al costat de la manifestació reiterada de l'afecte que ens mereix, estic segur de fer-me portaveu de tots vosaltres desitjant-li des d'aquí una ràpida i definitiva recuperació.

Ara fa cent seixanta-cinc anys, quan en l'ànim dels polítics de l'època encara sobrevivia l'esperit liberal de les Corts de Cadis, la Diputació va arribar al vell Palau de la Generalitat, l'antiga seu de la Diputació del General de Catalunya, llavors popularment coneguda amb el nom de «l'Audiència», pel fet que hi estava instal·lada la Reial Audiència, que, després de la Nova Planta, havia substituït les institucions públiques catalanes. Per aquells anys, el Palau estava en una situació lamentable, desfigurada la seva antiga esplendor a causa de decennis d'incúria i abandonó. Durant més de cinquanta anys, la nova institució provincial va pugnar per aconseguir un guany d'espais que li permetessin de desplegar amb més comoditat les seves funcions creixents. Aquella aspiració es veié satisfeta el 1866 —ara, doncs, se'n compleix justament el centenari— quan l'Estat va cedir a la Diputació els drets de domini, usdefruit i aprofitament de tot l'edifici. Tanmateix, no va ser fins l'any 1908 que l'Audiència abandonà el Palau per instal·lar-se al nou Palau de Justícia, que la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona li havien construït pagant-ne les despeses.

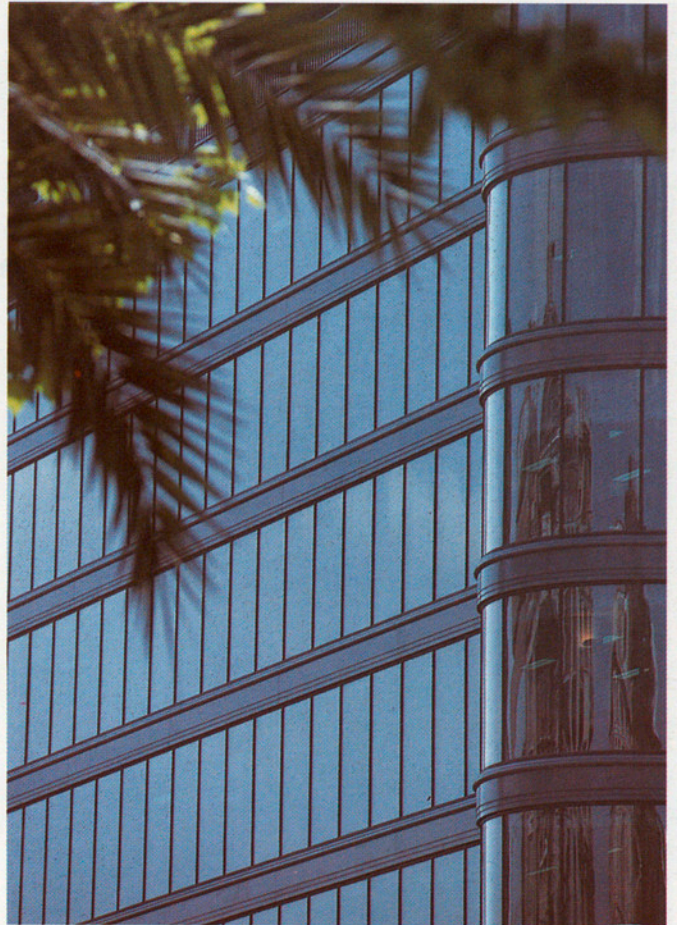
Per aquells anys ja era president de la Diputació Enric Prat de la Ribera, un polític conservador que va saber traduir en la restauració del vell casal de la Generalitat el seu anhel de restituir a Catalunya la unitat administrativa que la divisió provincial havia

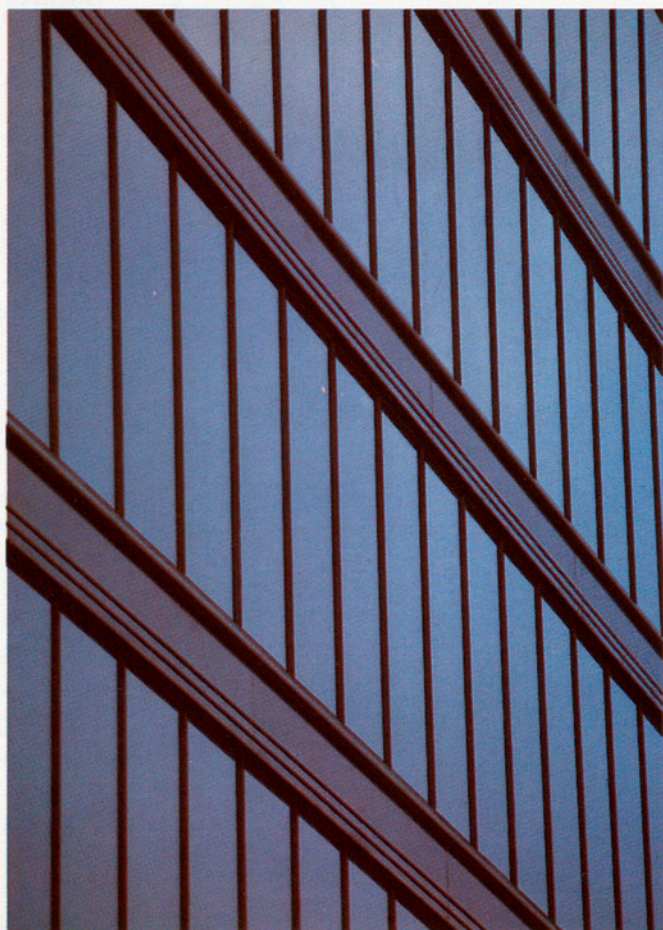
fragmentat i de posar en marxa un model d'autogovern per al poble català. Així va néixer, sobre la base política, humana i material de la Diputació de Barcelona, la Mancomunitat de Catalunya, una institució que, tot i partir d'unes possibilitats escasses, va saber posar en marxa una plèiade d'iniciatives els beneficiosos efectes de les quals encara avui perduren intensament en la societat catalana.

A partir d'aquí, Senyor, tot ja és història més pròxima, viscuda i protagonitzada per algunes persones de les que avui ens acompanyen. Dos períodes de dictadura, una breu etapa republicana, una guerra, llargs anys d'espera i de lluita fins a assolir, sota la sàvia tutela i direcció del vostre fill, una Espanya democràtica que permetés als seus fills de viure en pau i llibertat, i als seus pobles, de dotar-se de l'autonomia política per la qual tant havien sospirat.

Durant tots aquests anys, de vegades protagonista, de vegades espectadora, amb el clar-obscur que sol acompanyar les institucions de vida llarga, la Diputació de Barcelona ha residit al Palau de la Generalitat: hi ha deixat una empremta notable, la seva obra restauradora, desplegada al llarg de decennis, hi continuarà i el Palau conservarà el testimoni del patrimoni artístic amb què ha anat enriquint el preciós present que havia estat dipositat a les seves mans.

Avui, Senyor, la Diputació de Barcelona acaba d'abandonar el Palau de la Generalitat i estrena aquesta casa nova. S'instal·la en un edifici doble: l'un, el més noble i antic, va ser construït per un arquitecte que després també fou membre de la Diputació de Barcelona, Josep Puig i Cadafalch, a instàncies d'una família barcelonina que no hi va arribar a viure mai. Després, va ser molts anys col·legi d'una congregació reli-

giosa, i només gràcies a la pressió de l'opinió pública se'n va evitar l'enderrocament als anys setanta. Avui la podem veure recobrada, esperem que per sempre més. L'altre edifici, construït de cap i de nou, constitueix sens dubte una aportació suggeridora a la rica tradició arquitectònica de Barcelona i ha estat dissenyat amb un criteri de funcionalitat estricta, amb tota austeritat i amb la incorporació de tots els mitjans que ens ofereixen les noves tecnologies per garantir el millor servei possible als ajuntaments i els ciutadans.

Aquesta nova seu respon, doncs, a una voluntat de servei. I com que aquest gest de voluntat s'integra en el marc específic de la política catalana, voldria dedicar a això darrer una breu atenció utilitzant la meua pròpia llengua, aquella llengua que, si no vaig errat, el comte de Barcelona va estudiar i practicar lluny del nostre país, guiat de la mà sàvia d'un català tan il·lustre com Carles Cardó.*

L'atzar ha volgut que un determini i un compromís que vàrem prendre fa més de quatre anys hagi coincidit precisament amb l'aprovació per part del Parlament de Catalunya de les lleis d'organització territorial, després d'esperar-les durant gairebé deu anys i després que la Diputació mateixa s'hagués pronunciat unànimement reclamant-les en més d'una ocasió. Seríem mesells si no fóssim capaços d'apreciar que alguns ciutadans poden veure una contradicció entre tots dos processos —la nova seu i la nova llei— i per això no vull de cap manera deixar de referir-m'hi.

Per això em sembla important i necessari de recordar una vegada més que sempre hem volgut concebre la tasca al front d'aquesta Corporació amb un caràcter instrumental, amb la voluntat d'anar fent en cada circumstància política allò que les lleis ens assenyalin, amb el desig de contribuir al reforçament institucional de la Generalitat i no afeblir-lo gens ni mica, amb l'actitud de col·laboració lleial i sincera i amb l'objectiu d'anar resituant el paper de la Diputació al lloc exacte que li escau i que li assigni.

Aquesta voluntat política s'ha expressat en multitud de coses i de gestos que ara seria prolix de detallar i que, per altra banda, són a l'abast de qui les vulgui saber. Ara, avui, aquesta mateixa voluntat es concreta en el nostre trasllat i en el nostre canvi de seu. Jo no dic pas que a una institució pública no li sigui legítim de voler canviar d'aires o d'habilitar-se una casa nova, sempre que això estigui justificat pel desig de prestar un millor servei. Però històricament no és pas aquest el cas de l'obra que inaugurem, nascuda exclusivament de la necessitat d'habilitar els espais que la Diputació necessita pel fet de deixar el Palau de la Generalitat a la lliure i plena disposició de la nostra màxima institució nacional.

Així posem fi a una situació anòmala que ja començava a durar massa, així restituïm les coses on han de ser. Per primera vegada després de gairebé quatre

segles d'història convulsa i agitada, una institució que és l'expressió màxima de la voluntat d'autogovern del poble de Catalunya podrà ser propietària i fer ús lliurement de l'edifici civil més rellevant de Barcelona, aquell que porta darrere seu la càrrega simbòlica més elevada.

La resta, els altres factors que envolten les circumstàncies concretes del trasllat, és purament contingent i variable. Afirmem des d'aquí la voluntat de fer allò que ens pertoca, ni més ni menys. I això fer-ho sense complexos, sabent que, així, essent un organisme eficaç de suport als municipis, servim també des de la nostra posició la causa de Catalunya. Aquesta és la feina que la voluntat del poble expressada a través del poder legislatiu ens ha assignat en aquesta hora històrica: ser un instrument de suport allí on els recursos i les possibilitats dels municipis, per ells mateixos, no arribarien.

Per altra banda, així ha estat sempre en tota la trajectòria de la Diputació de Barcelona. Les vicissituds de la història del nostre poble li han conferit en moltes ocasions una responsabilitat molt més gran d'aquella que estrictament li pertocava. Quan Catalunya ha tingut institucions de govern, o bé ha desaparegut o bé ha replegat la seva activitat. Quan aquelles institucions mancaven o tenien encara una estructura fràgil, la Diputació acudia a fer les tasques de suplència que calia.

Per això aquesta nova seu no conté en ella mateixa cap paradoxa política, perquè tot allò que s'hi conté està només a la disposició de l'administració pública catalana, que n'anirà fent l'ús que cada circumstància històrica exigeixi. I per si fos poc, acabem d'afectar a un ús públic un solar de Barcelona d'història torturada, reivindicat des de sempre pels qui volien preservar-lo de l'especulació.

Per aquestes mateixes raons hem procurat no desaprofitar gens l'oportunitat que el trasllat ens brindava per tal de modernitzar al màxim els nostres mecanismes de funcionament. Hauria estat imperdonable de no fer-ho i la societat catalana, que té dret a exigir-nos el millor servei, ens hauria retret l'oportunitat perduda.

Volem, doncs, que aquesta casa sigui la casa dels ajuntaments, que tots hi trobin l'ajuda i el suport que necessiten. Tenim la convicció que ara podrem servir-los millor, que la funcionalitat amb què ha estat pensada aquesta casa contribuirà a anar convertint la Diputació de Barcelona en una administració cada cop més eficaç i més àgil.

No voldria acabar aquestes paraules sens un breu capítol d'agraïments, que, tot i ser obligats, no vull que siguin gens ni mica menys càlids i sincers. Aquesta obra, pel seu projecte mateix, comportava una greu dificultat de realització si volíem donar resposta a la integració de dos elements tan diferents com és ara la

casa d'en Puig i Cadafalch i l'edifici nou. Però, alhora, també exigia un temps d'execució extraordinàriament breu, amb un termini que, peremptori i tot com era, no podia sacrificar la qualitat imprescindible. Per això mateix crec que és just d'agrair a l'equip d'arquitectes i enginyers, a l'empresa constructora i als treballadors de la Diputació la part que cada un d'aquests col·lectius ha aportat al resultat final. Per parlar d'un sol nom, em vull referir a l'arquitecte Xavier Garrido, representant de la Diputació en aquesta construcció i persona sense l'aportació de la qual, us ho ben asseguro, aquesta obra no hauria arribat a bon port amb les característiques especials amb què ha hagut de ser executada. I darrere les cares conegudes, hi ha hagut una colla de persones que, anònimament, han treballat molt més que no els haguera estat exigible. A tots plegats, doncs, en nom de la Diputació de Barcelona, moltíssimes gràcies.

Fa una estona, quan celebràvem al Palau de la Generalitat la nostra darrera sessió plenària en aquella casa, jo recordava als senyors i les senyores diputats un fragment d'un text que l'Institut d'Estudis Catalans va deixar escrit quan, fa cosa de cinquanta anys, abandonà aquell edifici. Aquest text deia això: "L'abandó de la vella casa, al Palau de l'antiga Generalitat de Catalunya, no serà sense un tast d'amarguesa i enyorament, com són els del fill que abandona la casa

pairal per anar a constituir una llar." Aquest és, precisament, l'estat d'ànim que ens domina a tots, polítics i funcionaris, en el moment just de deixar la nostra casa pairal per constituir una altra llar. Sentim, no cal dir-ho, una certa amargor i, ja des d'aquest moment, una certa enyorança. Tota la història de la Diputació s'havia produït i descabdellat al voltant del Pati dels Tarongers i tocant a la plaça de Sant Jaume. Molts funcionaris hi van passar tota la vida i molts polítics van veure clarejar en aquella casa els seus projectes millors i les il·lusions més fondes.

*Amargor i enyorança, doncs, i sensació d'un deure complert. Amb aquest afany i amb la millor hospitalitat de què som capaços posem aquesta nova casa a la vostra disposició i us agraïm, a vós, Senyor, i a tots vosaltres, d'haver-nos volgut acompanyar en l'inici d'una nova singladura que, qualssevol que siguin els avatars que ens hagi de deparar, serà presidida per la nostra voluntat sincera de servei a Catalunya.**

He dit».

* En cursiva, traduït de l'original en castellà.